

Dementie
regio Utrecht

Meerjarenprogramma 2026-2030

Netwerk Dementie regio Utrecht

Inhoudsopgave

Inleiding	3
De wereld van dementie.....	5
2.1 Leven met dementie.....	5
2.2 Landelijke ontwikkelingen.....	5
2.3 Regionale ontwikkelingen.....	7
2.4 De maatschappelijke opgave	8
Netwerk Dementie regio Utrecht.....	9
3.1 Historie, organisatie en besturing.....	9
3.2 Onze uitgangspunten.....	11
3.3 Onze ambities.....	11
3.4 Onze succesfactoren.....	12
3.5 Deelnemende branches en samenwerkingen.....	13
Van ambitie naar impact	14
Focus op thema's 2026-2030	16
Thema 1: Naadloze ondersteuning, welzijn en zorg.....	17
Thema 2: Passende daginvulling.....	18
Thema 3: Mantelzorg.....	18
Thema 4: Casemanagement	19
Thema 5: Aandacht voor specifieke groepen.....	20
Thema 6: Een dementievriendelijke samenleving	20
Thema 7: Preventie voor en bij dementie	21
Thema 8: Het netwerk dementie.....	21
Financiering	23
Bijlagen.....	24
Dementiemonitor Alzheimer Nederland	25
Verander- en effectenkaart.....	26
Akkoordverklaring Alzheimer Nederland.....	27
Bronvermeldingen.....	28

Hoofdstuk 1

Inleiding

Voor u ligt het Meerjarenprogramma van het netwerk Dementie regio Utrecht. Dit programma heeft tot doel een gestructureerde en duurzame aanpak te bieden om bij te dragen aan de levenskwaliteit van mensen met dementie en hun naasten in de regio waarin dit netwerk actief is (zie paragraaf 2.3). Aan de hand van centrale thema's komen wij in dit Meerjarenprogramma tot gerichte doelen en initiatieven die bijdragen aan een dementievriendelijke samenleving en aan integrale, samenhangende ondersteuning en zorg.

In de regio Utrecht spannen veel zorgprofessionals, sociale professionals, beleidsmedewerkers en vrijwilligers zich in voor mensen met dementie en hun naasten. Zij werken samen in een netwerk met de ambitie om bij te dragen aan de kwaliteit van leven van mensen die met deze ziekte te maken krijgen. In dit Meerjarenprogramma leest u hoe zij dit de komende jaren willen doen. Dit document is bedoeld voor alle organisaties die aan het netwerk deelnemen. Vanzelfsprekend is het ook in te zien door mensen met dementie, hun naasten en andere belangstellenden.

Dit Meerjarenprogramma is het resultaat van een intensief proces waarin vele vertegenwoordigers zijn betrokken van organisaties in ons regionale netwerk actief zijn. Wij hebben met elkaar tijdens diverse bijeenkomsten bijgedragen aan de inhoud van dit Meerjarenprogramma vanuit onze motivatie voor mensen met dementie en hun naasten en vanuit onze expertise. Daarbij hebben wij nadrukkelijk de praktijk van het werkveld centraal gesteld. Tevens hebben wij geput uit relevante landelijke ontwikkelingen en kennisbronnen. Vervolgens hebben wij in gezamenlijkheid keuzes gemaakt ten aanzien van de focus voor de komende 4 jaar. De inhoud en focus van het Meerjarenprogramma zijn vervolgens bekrachtigd door de stuurgroep van het netwerk.

Dit document staat niet op zichzelf. Het is ten aanzien van de inhoud, uitvoering en borging verbonden met de afspraken die zijn gemaakt over de manier waarop wij in ons netwerk met elkaar willen samenwerken, tot besluiten komen en verantwoording afleggen. Deze afspraken zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Daarnaast krijgt de uitvoering van dit Meerjarenprogramma vorm in concrete jaarplannen. Het Meerjarenprogramma, de samenwerkingsovereenkomst en het geldende jaarplan zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Er is een cyclus opgesteld om dit Meerjarenprogramma te monitoren, te evalueren en waar nodig aan te scherpen en aan te vullen. Deze voortdurende (her)ijking is essentieel, want de samenleving, de sector en de wereld van dementie ontwikkelen zich in een snel tempo. Ook tijdens de looptijd van dit Meerjarenprogramma, die bewust synchroon loopt met de Nationale Dementiestrategie¹, kan de focus dus worden verlegd of kunnen actiepunten worden toegevoegd. Het is daarmee meer een werkdocument dan een statisch koersdocument. Alleen zo zijn we als netwerk in staat om het optimale te organiseren voor mensen die met dementie in leven te maken krijgen.

¹ De Nationale Dementiestrategie loopt tot eind 2030.

Hoofdstuk 2

De wereld van dementie

2.1 Leven met dementie

Dementie is een ziekte van de hersenen waarbij hersencellen geleidelijk beschadigd raken. De aandoening is nog niet te genezen en bemoeilijkt het dagelijks functioneren. Het verloop verschilt per persoon: bij sommigen gaat de achteruitgang snel, terwijl anderen nog jarenlang een betrekkelijk zelfstandig leven kunnen leiden.

Een aantal feiten op een rij²:

- 1 op de 5 mensen krijgt dementie. Bij vrouwen is dat zelfs 1 op de 3.
- 6 op de 10 mensen met dementie is vrouw, voornamelijk doordat vrouwen gemiddeld ouder worden dan mannen.
- Het merendeel van de mensen met dementie is thuiswonend (ca. 75%).
- De meest voorkomende vorm is de ziekte van Alzheimer (ca. 70%), gevolgd door vasculaire dementie (ca. 15%).
- Mensen leven gemiddeld 6,5 jaar met dementie, maar dit varieert sterk.
- Er zijn naar schatting 800.000 mantelzorgers voor mensen met dementie.
- Ook jonge mensen kunnen dementie krijgen: ongeveer 15.000 Nederlanders onder de 65 jaar hebben de ziekte.
- Onder mensen met een migratieachtergrond neemt het aantal mensen met dementie relatief snel toe.

2.2 Landelijke ontwikkelingen

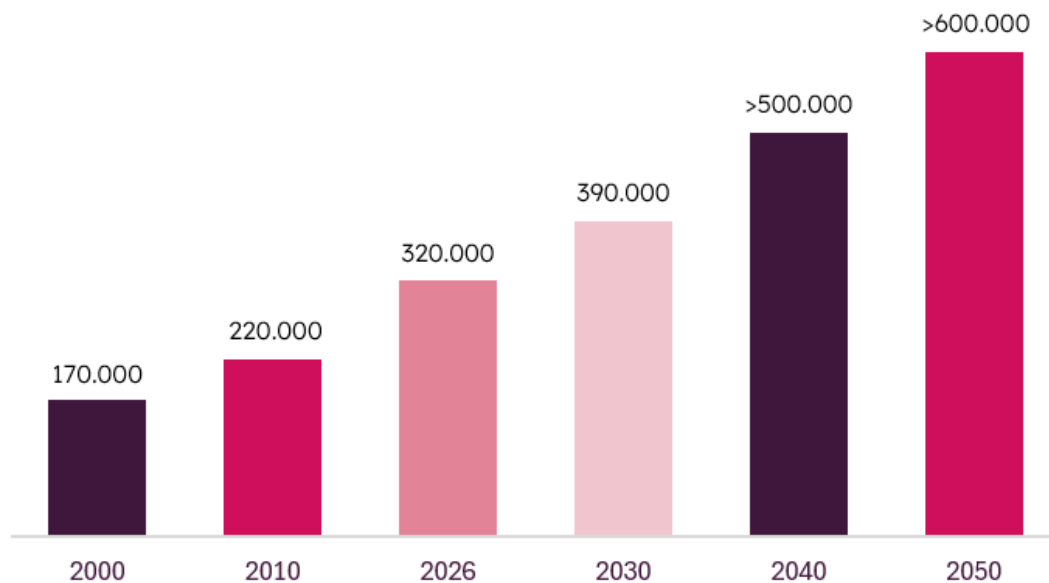
Een aantal ontwikkelingen die voor de context van dit Meerjarenprogramma relevant zijn²:

- Door de vergrijzing neemt het aantal mensen met dementie sterk toe: ieder uur komen er 5 mensen met dementie bij. In 2026 hebben naar verwachting 320.000 mensen dementie. In 2040 zullen dat er ruim 500.000 zijn en in 2050 ruim 600.000.
- In 2040 zullen naar verwachting 340.000 mensen met dementie thuis wonen en zijn er 160.000 verpleeghuisplekken nodig. Die zijn er niet: de verwachting is dat we in 2040 minimaal 50.000 verpleeghuisplekken tekortkomen.
- Als we het huidige niveau van zorg willen behouden, dan moet in 2040 1 op de 4 mensen in de zorg werken. Dat is niet realistisch.
- In 2020 bedroegen de zorgkosten voor dementie 10,6 miljard euro, tegenover 8,6 miljard euro in 2017. Dementie is daarmee de ziekte met de hoogste zorgkosten in Nederland.

² Bron: Alzheimer Nederland

- Door de vergrijzing neemt het aantal mantelzorgers af³. Van de huidige mantelzorgers voelt het merendeel zich zwaar belast (56%) of overbelast (3%). Dat is niet vreemd: gemiddeld besteden mantelzorgers 37 uur per week aan zorg en 44% van hen combineert de rol als mantelzorger met een betaalde baan.

Het aantal mensen met dementie stijgt⁴

Gezien de grote impact die dementie heeft op mensen en op de samenleving, is er op diverse fronten aandacht voor deze ziekte:

- De Nationale Dementie Strategie⁵ van de Nederlandse overheid is erop gericht alle mensen met dementie en hun naasten als waardevol lid van onze samenleving te laten zijn en hun goede ondersteuning en zorg te bieden. In de actualisatie van de Nationale Dementiestrategie zijn de volgende hoofdthema's opgenomen: dementie onderzoeken, een dementievriendelijke samenleving en leven met dementie. Daarnaast zijn er drie doorsnijdende thema's: innovatie, culturele diversiteit en jonge mensen met dementie.
- De Zorgstandaard Dementie is de landelijke kwaliteitsstandaard en bevat afspraken over goede zorg bij dementie.
- Alzheimer Nederland levert met de regionale afdelingen en vele vrijwilligers een belangrijke bijdrage en streeft naar een toekomst zonder dementie en aan een betere kwaliteit van leven voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.
- Dementie Netwerk Nederland (DNN) biedt ondersteuning aan de ca. 65 regionale netwerken dementie die Nederland rijk is. Ons netwerk Dementie regio Utrecht is hierbij aangesloten.

³ We spreken in dit document zowel over naasten als over mantelzorgers. Onder naasten verstaan wij hier de personen die het dichtst bij mensen met dementie staan. Die personen zijn vaak ook de mantelzorger, maar de definitie van mantelzorger is iets ruimer: iemand die zorg biedt aan iemand in de omgeving.

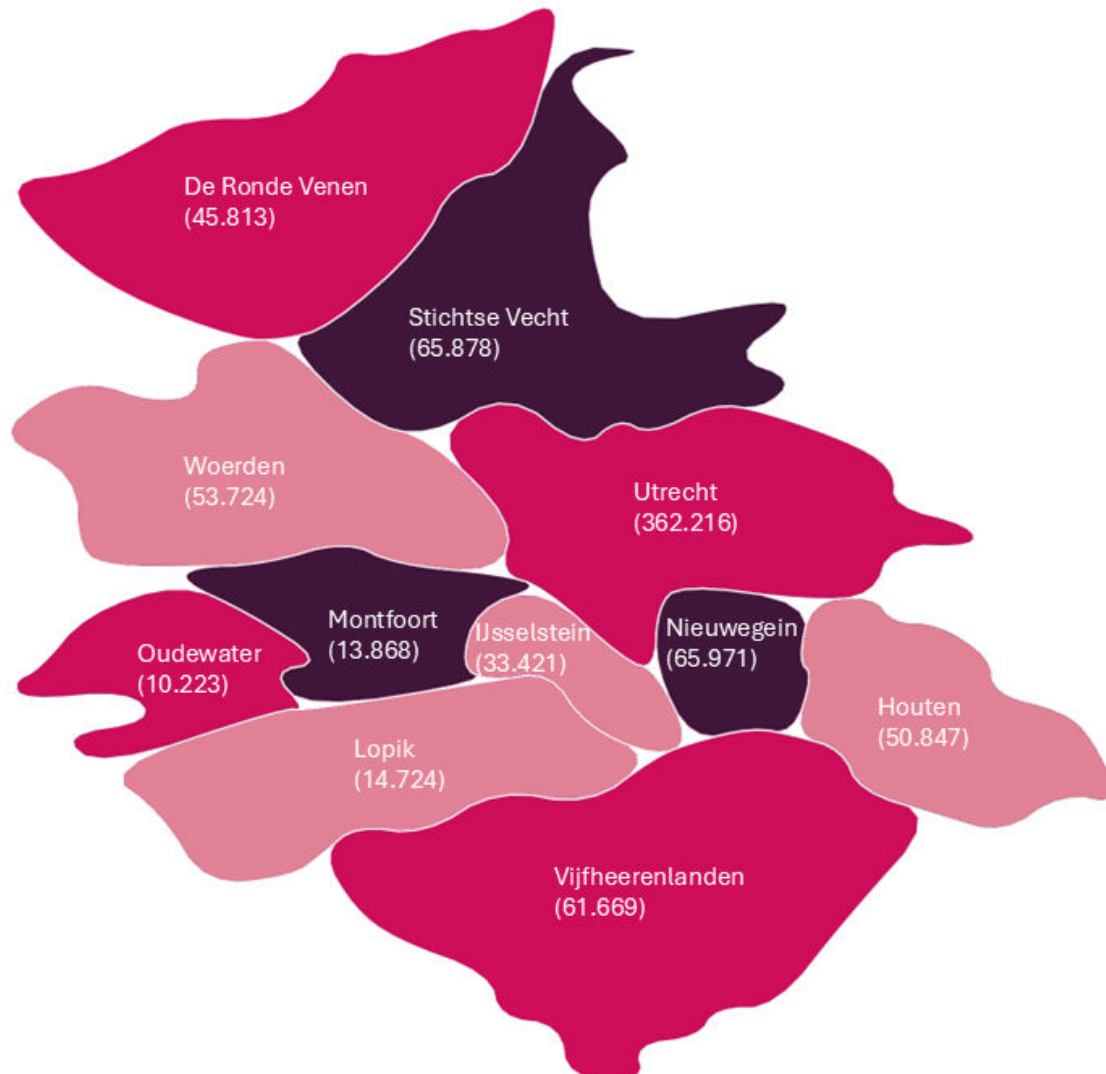
⁴ Bron: Alzheimer Nederland

⁵ Nationale Dementiestrategie 2026 - 2030

2.3 Regionale ontwikkelingen

De regio waarin ons netwerk actief is, bestrijkt 11 gemeenten en omvat daardoor een groot gebied. Er wonen in totaal ca. 780.000 mensen. Dat is ruim de helft van het totaal aantal inwoners in de provincie Utrecht (ca. 1.400.000)⁶.

Gemeenten waarin netwerk Dementie regio Utrecht actief is met inwoneraantallen

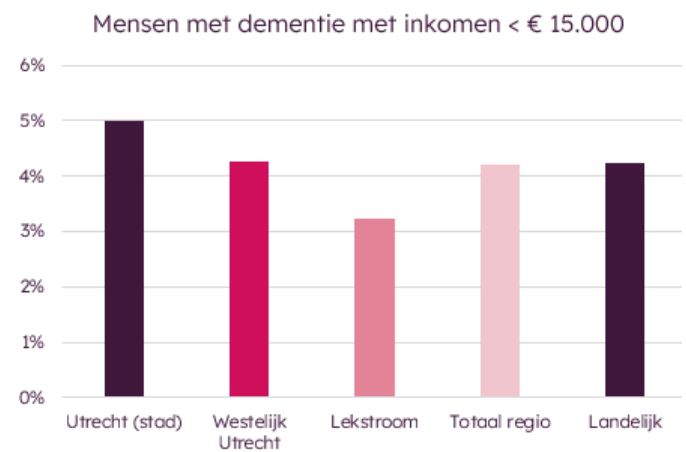
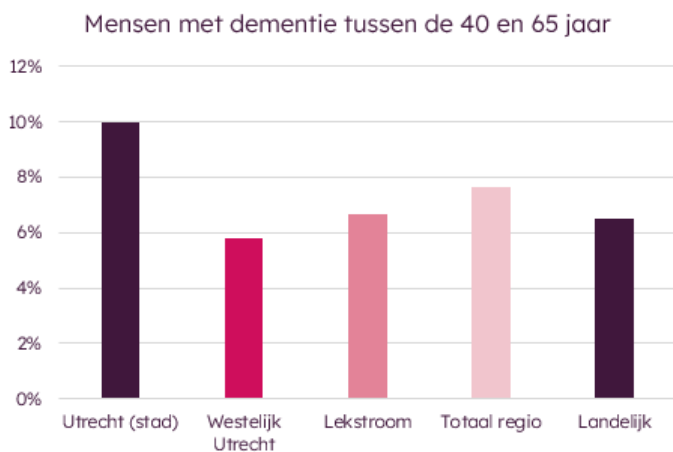
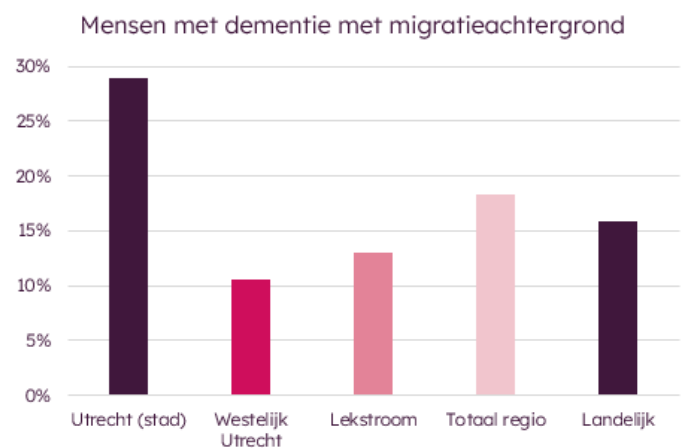
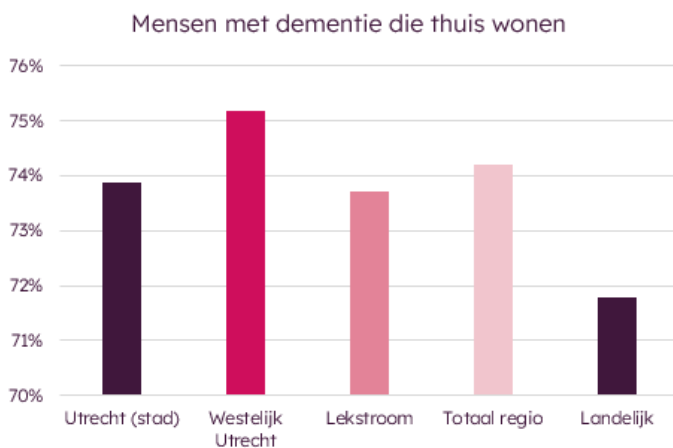
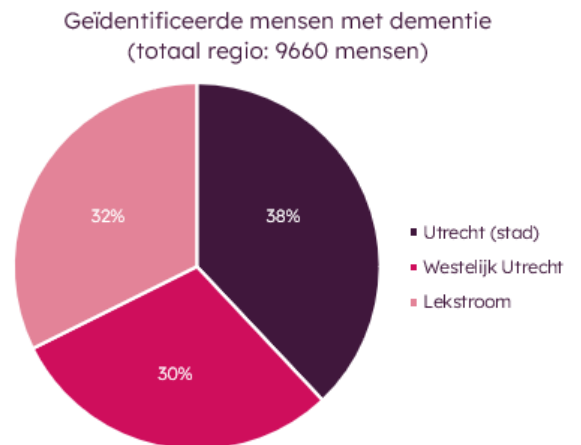
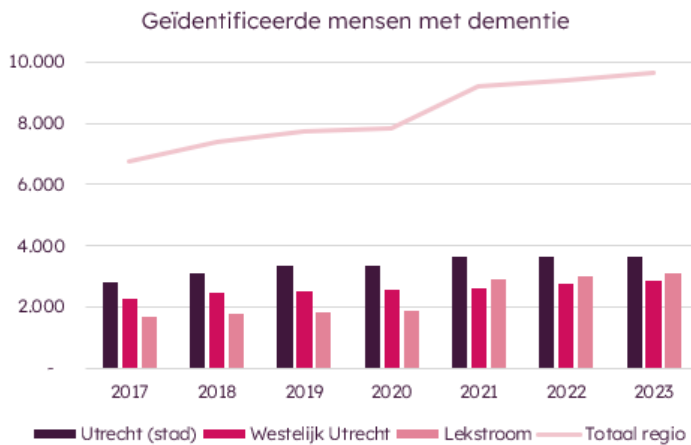

Cijfers over dementie in deze regio zijn onder meer te vinden op dementiekaart.nl. Hieronder een aantal relevante grafieken⁷. In aanvulling hierop staat in de bijlage een bundeling van de uitkomsten van de Dementiemonitor die Alzheimer Nederland iedere twee jaar samen met het Nivel uitvoert.

⁶ Bron: Allecijfers.nl (cijfers van 2024)

⁷ Bron: Dementiekaart.nl (cijfers 2023). Voor een toelichting op de gehanteerde definities en meetmethoden, zie <https://dementiekaart.nl/over-deze-website>. Het begrip 'geïdentificeerde mensen met dementie' omvat niet per definitie alle mensen die dementie hebben.

Dementie in de regio

2.4 De maatschappelijke opgave

Dementie is een ingrijpende ziekte en het aantal mensen met dementie neemt toe. Het is daarom van belang om een dementievriendelijke samenleving te creëren waarin mensen met dementie zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en volwaardig kunnen blijven meedoen met passende en integrale zorg en ondersteuning en een benadering die de mens centraal stelt in plaats van de ziekte.

Hoofdstuk 3

Netwerk Dementie regio Utrecht

Bovenstaande maatschappelijke opgave is groot en belangrijk. Dementie is een ziekte die niemand in zijn eentje het hoofd kan bieden: degene met dementie niet, zijn of haar naaste niet en ook de medewerkers van zorg- en welzijnsorganisaties of andere instanties niet. Leven met dementie doe je niet alleen. Dat doen we met elkaar, als gedeelde opgave. Daarom zijn er in heel Nederland netwerken dementie actief, waarin professionals en vrijwilligers op regionaal niveau begeleiding, ondersteuning en zorg organiseren en optimaliseren voor iedere fase van ‘het levenspad’ van mensen met dementie en hun mantelzorgers. Wij vormen het netwerk Dementie regio Utrecht.

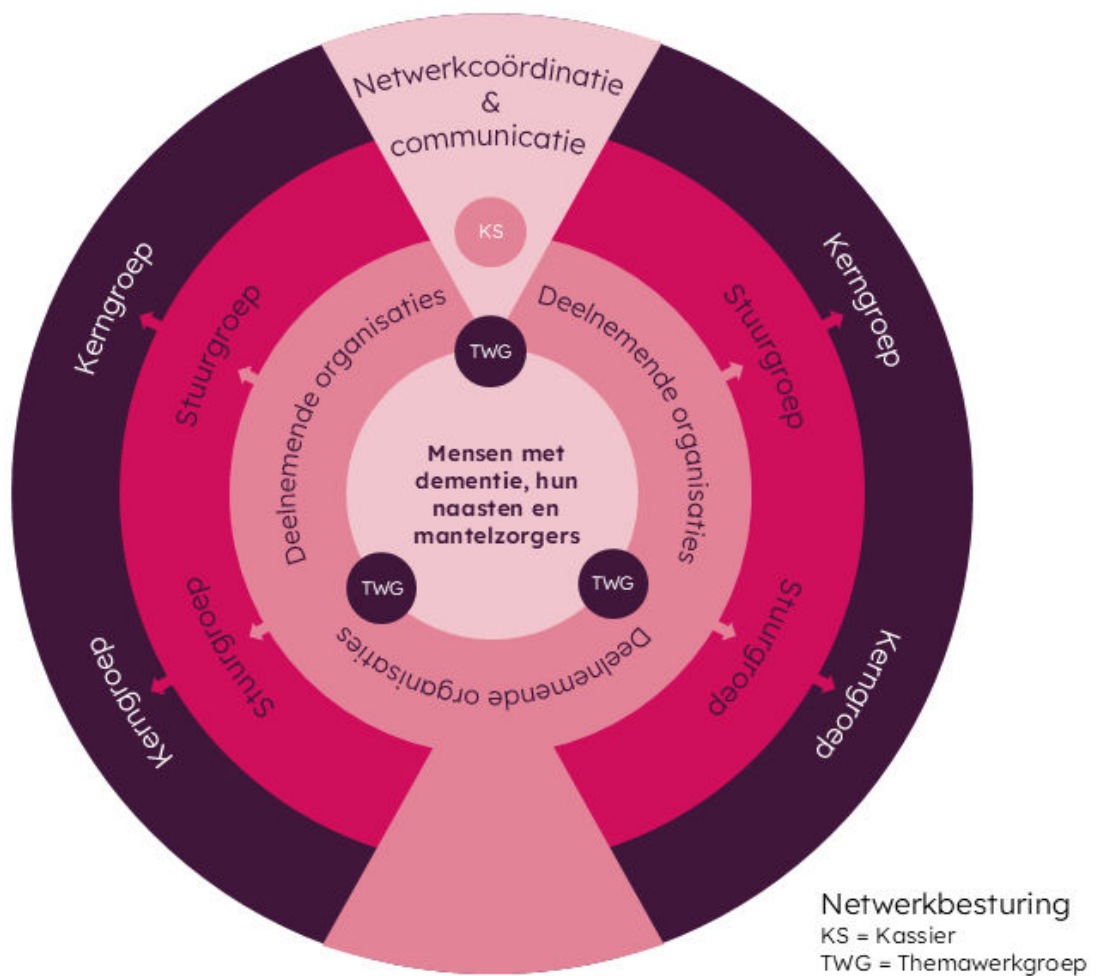
3.1 Historie, organisatie en besturing

Netwerk Dementie regio Utrecht is begin 2026 ontstaan door de samenvoeging van drie netwerken dementie, namelijk de netwerken Stad-Utrecht, West-Utrecht en Lekstroom. De wens tot deze bundeling van krachten kwam voort uit een transitieverkenning die in 2024 binnen deze drie netwerken heeft plaatsgevonden.

De conclusie van die verkenning was destijds:

- De drie relatief kleine netwerken zijn ieder voor zich kwetsbaar, niet goed afgestemd en te veel top-down. Er is behoefte aan een meer geïntegreerde en praktijkgerichte aanpak en aan meer verbinding tussen professionals, vrijwilligers en mensen met dementie.
- Initiatieven en voorzieningen worden vooral vanuit individuele organisaties aangeboden. Dit leidt tot losse initiatieven, inefficiëntie en wielen die opnieuw worden uitgevonden.
- Onderwerpen als de implementatie van de Zorgstandaard Dementie en de zorg voor specifieke doelgroepen vragen om schaalgrootte, een stevige structuur en voldoende kennis.
- Om als netwerk effectief te zijn, is een goed georganiseerde besturing nodig met een beveiligde en geborgde informatiestructuur en een toegankelijke, actuele website.

Gezien bovenstaande conclusies was er in 2024 was een breed gedragen behoefte aan een betere interprofessionele samenwerking en meer regionale afstemming, om de zorg en ondersteuning aan mensen met dementie en hun naasten effectiever en efficiënter in te zetten en te verbeteren. In 2025 is begonnen met de transitie naar één sterk en slagvaardig netwerk. Het resultaat daarvan is dat de netwerken Stad-Utrecht, West-Utrecht en Lekstroom vanaf 1 april 2026 verdergaan onder de naam netwerk Dementie regio Utrecht.

Bovenstaande afbeelding laat zien hoe de besturing van het nieuwe netwerk op basis van bovenstaande conclusies en behoeften is ingericht:

- Mensen met dementie en hun naasten staan centraal.
- Daaromheen bieden de organisaties die deelnemen aan het netwerk (en vanzelfsprekend ook andere organisaties) ondersteuning en zorg en zijn (waar en wanneer nodig) themawerkgroepen actief rondom praktijkgerichte verbetervraagstukken.
- Iedere deelnemende organisatie is vertegenwoordigd in de stuurgroep, die vervolgens enkele mensen afvaardigt naar de kerngroep.
- De kerngroep begeleidt namens de stuurgroep de uitvoering van het jaarplan en de netwerkcoördinatie.
- Eén van de deelnemende organisaties is de kassier van het netwerk.

Een verdere toelichting en uitwerking van de besturing van het netwerk Dementie regio Utrecht is te vinden in onze samenwerkingsovereenkomst, die kan worden opgevraagd bij de netwerkregisseur en voor leden van het netwerk kan worden gedownload op de website.

3.2 Onze uitgangspunten

Als netwerk hebben wij een motto dat ons verbindt:

Leven met dementie doen wij samen!

Dit motto komt tot uiting in onze missie en visie, die het vertrekpunt vormen in alles wat wij doen:

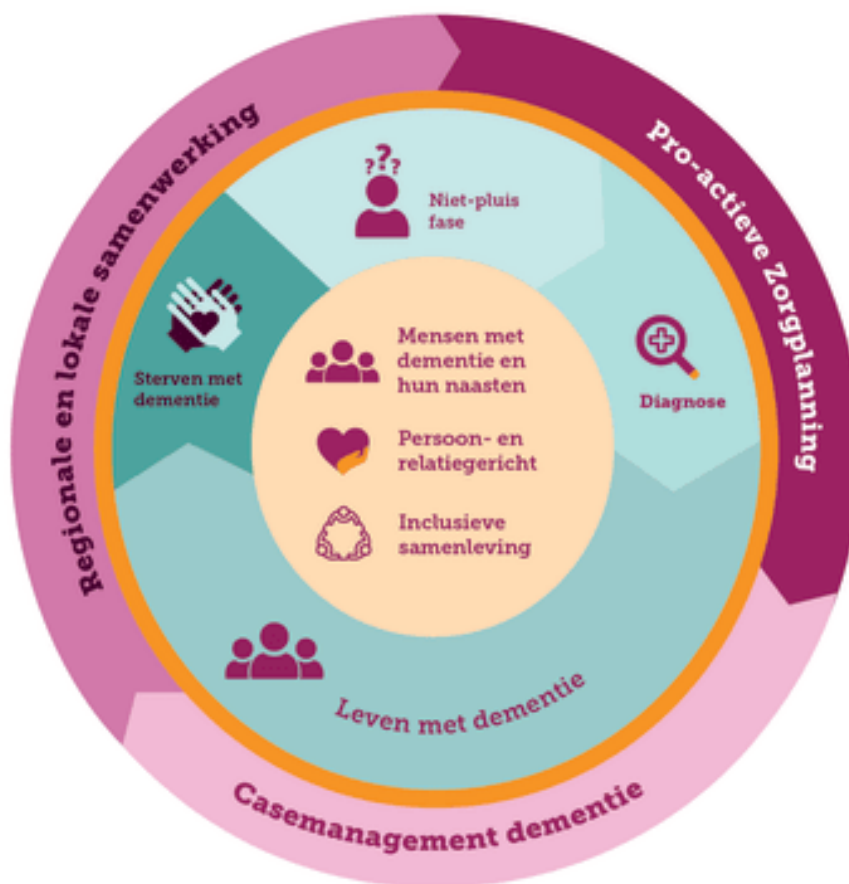
De volgende waarden staan daarbij centraal:

- Mensgericht** Het dagelijks leven en de persoonlijke context van de mens met dementie en diens naasten staan centraal.
- Volwaardig** Iedereen doet ertoe en dus werken we met elkaar samen op basis van respect, positiviteit en inclusiviteit.
- Toegankelijk** Het aanbod van ondersteuning en zorg is vindbaar, bereikbaar en transparant voor iedereen.
- Versterkend** Wij stemmen op elkaar af, bundelen krachten en werken in samenhang.
- Lerend** Wij evalueren, reflecteren, leren en ontwikkelen voortdurend.

3.3 Onze ambities

Wij willen de volgende beweging maken met ons netwerk:

- Wij stellen het levenspad van mensen met dementie en hun naasten centraal.
- Wij versterken de sociale context van mensen met dementie, bieden passende, integrale ondersteuning en zorg en voelen ons gezamenlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit daarvan.
- Wij werken volgens de Zorgstandaard Dementie (zie onderstaande infographic).
- Wij werken samen, leren samen, delen kennis samen en ontwikkelen samen.

Infographic vernieuwde Zorgstandaard Dementie⁸

Door zo met elkaar samen te werken, zijn wij met ons netwerk van meerwaarde voor mensen met dementie en hun naasten, voor de partners in het netwerk en voor de regio als geheel. En alleen zo kunnen wij het hoofd bieden aan de grote maatschappelijke opgave waar wij in onze regio voor staan. In hoofdstuk 5 werken wij deze ambities uit.

3.4 Onze succesfactoren

Onze ambities willen wij realiseren, doordat wij met elkaar:

- geloven in ons motto 'Leven met dementie doen we samen' en dat wij dit motto in onze werkzaamheden en contacten actief tot uiting brengen;
- ervaren dat het onze gezamenlijke verantwoordelijkheid is om te zorgen voor kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun naasten;
- zien hoe onze onderlinge kwaliteiten daaraan bijdragen;
- weten dat onze belangen niet altijd synchroon lopen en dat wij toch deze stap naar voren willen zetten;
- daarom te allen tijde en op alle niveaus van onze samenwerking onze kernwaarden als richtsnoer nemen;
- en kunnen bouwen op een stevig fundament, door gedragen samenwerkingsafspraken en een solide financiering.

⁸ Bron: Conceptversie Zorgstandaard Dementie, 13 november 2025.

3.5 Deelnemende branches en samenwerkingen

Ons netwerk bestaat uit een diversiteit aan deelnemende branches die allemaal betrokken zijn bij het thema dementie:

- Alzheimer Nederland en de regionale afdelingen
- Zorgorganisaties (VVT)
- Welzijnsorganisatie(s)
- Huisartsenpraktijken en overkoepelende huisartsenorganisaties
- Ziekenhuizen en geheugenpoli
- Mantelzorgorganisaties
- Organisaties die dagactiviteiten aanbieden (naast VVT- en welzijnsorganisaties)
- Gemeenten

Een overzicht van organisaties die aan het netwerk Dementie regio Utrecht deelnemen is te vinden op de website www.dementie-utrecht.nl. Deelname is vanzelfsprekend geen statisch gegeven. Er komen organisaties bij en soms stappen organisaties uit. We streven naar continuïteit van het netwerk en naar versterking daarvan met nieuwe deelnemers, zodat het werkveld breed vertegenwoordigd is.

De deelnemende organisaties werken niet alleen onderling samen in het netwerk, er wordt ook individueel of vanuit het netwerk veel samengewerkt met andere partners. Denk hierbij aan zorgverzekeraars, zorgkantoren en allerlei overlegplatforms en netwerken die raakvlakken hebben met onze doelgroep en de ziekte dementie. Zo zorgen we voor optimale aansluiting bij en afstemming met regionale ontwikkelingen, netwerken en programma's.

“Samenwerken zorgt ervoor dat mensen met dementie en hun naasten tegen minder bureaucratie aanlopen, dat professionals goed zijn toegerust en dat mensen met dementie, hun naasten en professionals op de hoogte zijn van het informatie- en ondersteuningsaanbod.”

Bernard Loose
consultant vrijwillige inzet themateam dementie
U-Centraal

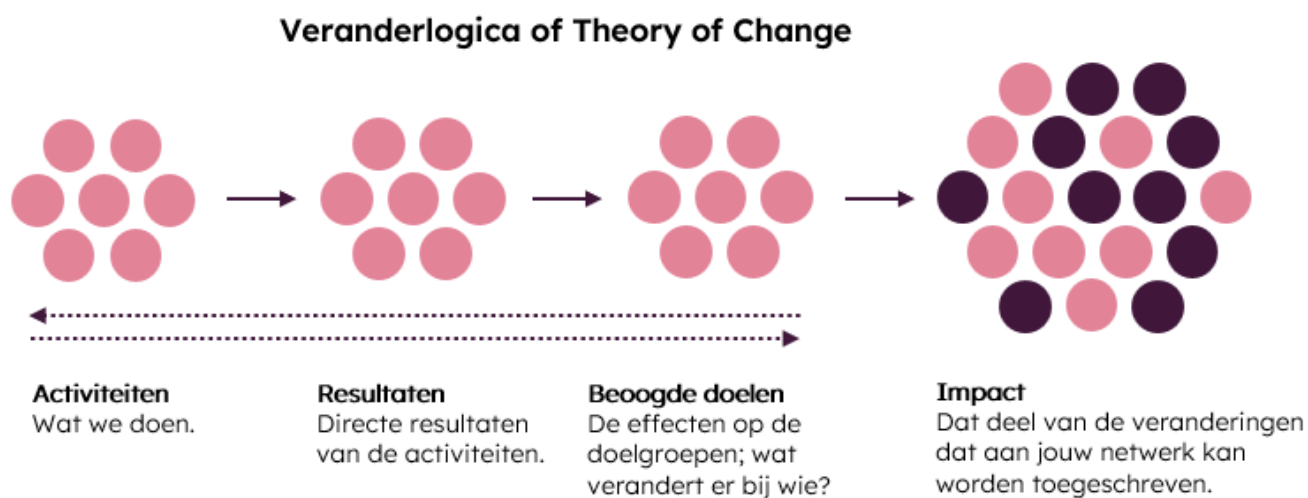
Hoofdstuk 4

Van ambitie naar impact

Onze betrokkenheid bij de maatschappelijke opgave en ons motto ‘Leven met dementie doen wij samen!’ tonen de ambities van ons netwerk. Vanzelfsprekend willen wij die ambities ook waarmaken en ervoor zorgen dat de samenwerking in ons netwerk een positieve impact heeft op de kwaliteit van leven voor mensen met dementie en hun naasten.

In hoofdstuk 5 zullen wij de thema’s beschrijven waaraan wij met elkaar willen werken (het ‘wat’). In dit hoofdstuk staan we stil bij de manier waarop we de beoogde impact verbinden met concrete activiteiten en waarop we de voortgang kunnen monitoren (het ‘hoe’). We maken daarbij gebruik van de veranderlogica van de Theory of Change (zie onderstaande illustratie)⁹. Deze veranderlogica beschrijft de relatie tussen de activiteiten, resultaten en verwachte effecten of korte en lange termijn:

- een activiteit is wat we concreet aan inspanningen verrichten;
- een resultaat is wat dat oplevert;
- het beoogde doel is effect van het resultaat op langere termijn;
- de impact is onze bijdrage aan de verandering van de maatschappelijke opgave.

Dit Meerjarenprogramma gaat over de beoogde doelen en impact die wij nastreven. Deze worden in hoofdstuk 5 per relevant thema beschreven. De activiteiten en resultaten die daarvoor nodig zijn, worden uitgewerkt in jaarplannen. Deze plannen worden ieder jaar door de stuurgroep van het netwerk opgesteld op basis van op dat moment vast te stellen prioriteiten en beschikbare menskracht en middelen en maken duidelijk wie zich aan welke activiteiten en resultaten verbinden.

⁹ Bron: Veranderen met Impact!, Vilans 2025

De voortgang wordt jaarlijks gemonitord en besproken in de stuurgroep en kerngroep van het netwerk. Hiermee zijn de inhoud en de samenwerking stevig met elkaar verbonden, zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst van het netwerk Dementie regio Utrecht. Dit maakt het mogelijk om flexibel in te spelen op ontwikkelingen en tegelijkertijd koersvast te blijven werken aan kwaliteit van leven voor mensen met dementie en hun naasten in de regio.

Om de impact van onze inspanningen te monitoren, gebruiken we de Verander- en effectenkaart van Vilans¹⁰. Deze kaart is een uitwerking van bovengenoemde Theory of Change en helpt ons om verantwoording af te leggen ten aanzien van onze activiteiten aan mensen met dementie en hun naasten, mantelzorgers, netwerkpartners, subsidieverstrekkers en andere stakeholders. De Verander- en effectenkaart omvat de vier stappen die hierboven zijn benoemd. In dit Meerjarenprogramma is deze kaart uitgewerkt voor de beoogde doelen en impact (zie bijlage). In het eerstvolgende jaarplan wordt de kaart aangevuld met activiteiten en resultaten.

“De meerwaarde van het netwerk zit vooral in de continuïteit, het overzicht en de samenhang. Mensen met dementie bewegen zich dagelijks door een wereld van zorg, welzijn, huisartsenzorg, mantelzorg en sociale voorzieningen. Door één sterk netwerk kunnen we dit landschap minder versnipperd maken. Dat helpt ons om sneller te schakelen, om eerder te signaleren en om interventies te kiezen die passen bij het gewone leven van iemand”

Jorieke Aafting, Manager Zorg bij Careyn

¹⁰ Bron: Veranderen met Impact!, Vilans 2025.

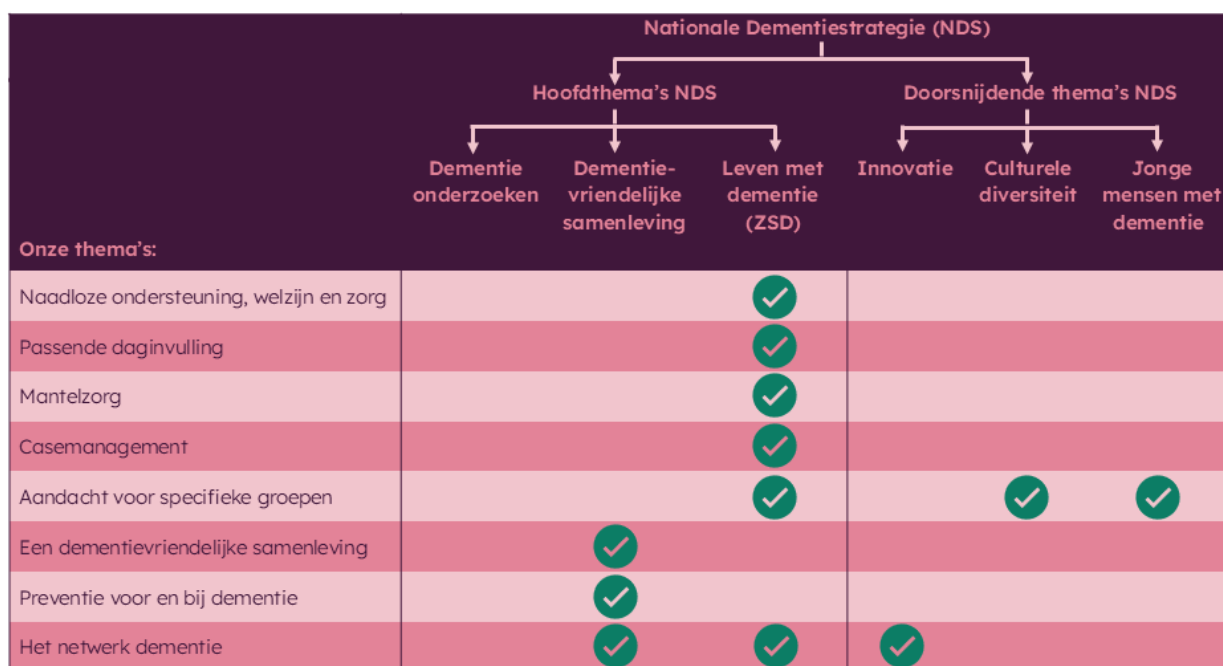
Hoofdstuk 5

Focus op thema's 2026-2030

In dit hoofdstuk beschrijven wij de acht thema's waarop wij met ons Meerjarenprogramma invloed willen uitoefenen en impact willen maken. Deze acht thema's zijn stuk voor stuk van belang in het leven van mensen met dementie en hun naasten. Niet voor niets zijn deze thema's onderdeel van de Nationale Dementiestrategie. Bovendien: leven met dementie doen wij samen! Dat is onze belofte en door de vele organisaties die aan ons netwerk deelnemen en de vele disciplines die daardoor in ons netwerk zijn vertegenwoordigd kunnen we dat waarmaken.

Impact maken op acht thema's is ambitieus. Organisaties die aan het netwerk deelnemen geven aan deze acht thema's echter reeds invulling. Er gebeurt dus al veel binnen het netwerk. Ons netwerk heeft tot doel om wat reeds gebeurt te versterken en nieuwe inzichten en kansen te signaleren en te agenderen. Het netwerk is dus het vliegwiel dat ervoor zorgt dat de gezamenlijke impact groter wordt dan de som van de individuele inspanningen. Dat doen we door binnen deze thema's kennis en ervaring te delen, tools en informatie te ontsluiten en meer samenhang en samenwerking te creëren.

Wij zien de acht thema's als terreinen waarop wij in gezamenlijkheid en samenhang een waardevolle beweging naar voren kunnen maken en kunnen bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun naasten. De samenhang tussen de thema's in ons Meerjarenprogramma en de Nationale Dementiestrategie wordt zichtbaar in onderstaand schema:

Van de acht thema's uit ons Meerjarenprogramma zijn de eerste vijf onderdeel van de Zorgstandaard Dementie. Ons thema 'aandacht voor specifieke doelgroepen' raakt

tevens de doorsnijdende thema's 'culturele diversiteit' en 'jonge mensen met dementie' uit de Nationale Dementiestrategie. Daarnaast willen we ook aandacht besteden aan de dementievriendelijke samenleving en preventie voor en bij dementie en werken we verder aan het versterken van ons netwerk. Onderzoek naar dementie, een van de hoofdthema's in de Nationale Dementiestrategie, valt buiten de scope van ons netwerk. De thema's worden in de volgende paragrafen op hoofdlijnen (impact en doelen) beschreven en uitgewerkt in een Verander- en effectenkaart (zie bijlage).

De concrete invulling (activiteiten en resultaten) wordt in separate jaarplannen uitgewerkt. Daarbij twee opmerkingen:

1. Hoewel de Samenwerkingsovereenkomst die aan dit Meerjarenprogramma is verbonden op bestuurlijk niveau is geaccordeerd, kan het voor specifieke activiteiten zinvol zijn om extra bestuurlijk commitment te regelen ten einde de beoogde doelen te kunnen bereiken. Indien dit nodig wordt geacht, wordt dit opgenomen in het jaarplan en/of projectplan.
2. Dit Meerjarenprogramma zet een stevig raamwerk neer voor een grote regio. Dit betekent echter niet dat alle activiteiten te allen tijde regio-breed moeten worden opgezet. Sterker nog: we versterken graag de energie van lokale partners en initiatieven om vervolgens na te gaan of en hoe we partners op andere plekken in de regio kunnen inspireren en laten leren.

Aan de volgende thema's willen wij in de komende jaren bijdragen:

Thema 1: Naadloze ondersteuning, welzijn en zorg

Dit thema wordt ook wel integrale zorg genoemd. Wij spreken van integrale zorg wanneer ondersteuning en zorg in samenhang worden georganiseerd rond een individueel persoon of groep personen en hun sociale netwerk, waarbij grenzen tussen organisaties of domeinen geen beperking meer vormen.

Een goede aansluiting tussen ondersteuning, welzijn en zorg is cruciaal voor mensen met dementie en hun naasten. Als netwerk willen we inzicht krijgen in hoe het ervoor staat met deze aansluiting, wie wat doet in het proces, en welke afspraken er nodig zijn om te zorgen dat mensen met dementie en hun mantelzorger passende ondersteuning en zorg ontvangen op het juiste moment. Hier valt ook Proactieve Zorgplanning onder.

Impact

Mensen met dementie en hun mantelzorgers ervaren ondersteuning en zorg die bij hen past en goed op elkaar aansluit.

Doelen (beoogde kortetermijneffecten):

- Er is regionaal inzicht in het bestaande aanbod en de aansluiting tussen ondersteuning, welzijn en zorg voor mensen met dementie en hun mantelzorgers;

- Er zijn afspraken opgesteld over de samenwerking tussen de verschillende disciplines, diensten en organisaties in de keten ten aanzien van ondersteuning en zorg;
- Het levenspad op de website wordt actief gebruikt en sluit aan bij de behoeften van mensen met dementie en verwijzers.

Thema 2: Passende daginvulling

Een zinvolle daginvulling draagt bij aan plezier, ontspanning en het gevoel van eigenwaarde. Voor mensen met dementie is het belangrijk om zo lang mogelijk activiteiten te blijven doen die aansluiten bij hun identiteit en interesses. Dit kan het ziekteproces vertragen, structuur bieden en sociale verbondenheid versterken. Daarnaast kan het ook bijdragen aan voorkomen van overbelasten van de mantelzorger.

In de afgelopen periode zijn er in de regio omvangrijke trajecten uitgevoerd op dit thema, onder meer vanuit ZonMw en Dementie Netwerk Nederland (DNN). Ons netwerk wil de opbrengsten van deze trajecten benutten en voortzetten in de komende jaren.

Impact

Mensen met dementie behouden zo lang mogelijk structuur en betekenisvolle invulling van hun dag, passend bij hun alledaagse leven, hun identiteit en hun mogelijkheden.

Doelen (beoogde kortetermijneffecten):

- Het netwerk deelt en benut de werkzame elementen uit bestaande projecten en trajecten, de partners in het netwerk gebruiken die om de mogelijkheden te vergroten;
- Mensen met dementie kunnen deelnemen aan passende mogelijkheden die aansluiten bij hun leven en hun gewoonten; zij worden gestimuleerd en hebben de mogelijkheid waar nodig ondersteuning in te zetten om zo lang mogelijk de activiteiten en gewoonten in het eigen leven te kunnen vervolgen.
- Zinvolle daginvulling draagt bij aan structuur, behoud van routines en sociale verbondenheid.

Thema 3: Mantelzorg

Mantelzorgers spelen een onmisbare rol in het leven van mensen met dementie. Hun inzet is vaak intensief en langdurig, wat leidt tot fysieke en emotionele belasting. Als netwerk vinden we het belangrijk dat mantelzorgers zich erkend en gesteund voelen en weten waar zij terecht kunnen voor hulp en advies. Daarbij is ook aandacht nodig voor hun positie in combinatie met werk en privéleven.

Impact

Mantelzorgers voelen zich erkend, ondersteund en zijn beter in balans.

Doelen (beoogde kortetermijneffecten):

- Mantelzorgers ervaren meer erkenning en ondersteuning, passend bij hun situatie en draagkracht;
- De balans tussen draaglast en draagkracht van mantelzorgers wordt versterkt door tijdige ondersteuning en respijtzorg.

Thema 4: Casemanagement

Een goed functionerend casemanagement is essentieel voor mensen met dementie en hun naasten. Onder casemanagement verstaan wij het geheel dat nodig is voor een goede begeleiding en coördinatie van de ondersteuning en zorg voor mensen met dementie en hun naasten. Casemanagement wordt niet alleen uitgevoerd door casemanagers dementie.

Casemanagers dementie hebben een centrale rol in het organiseren van passende ondersteuning, het begeleiden van overgangen en het bewaken van continuïteit in de keten. Uit het maatwerktraject 'Casemanagers in hun kracht', dat in ons netwerk van 2025-2026 is uitgevoerd, blijkt dat er winst te behalen valt in samenwerking, afstemming en transparantie.

Als netwerk zijn wij verantwoordelijk voor de toegankelijkheid en kwaliteit van casemanagement in de regio. Het netwerk zorgt voor regie en zicht op aanmeldingen, capaciteit en wachttijden. Het netwerk zet zich actief in om de wachttijden zo kort mogelijk te houden, passend bij de landelijke normen. We zijn verantwoordelijk voor het casemanagement en niet voor het individueel functioneren en aansturen van de casemanagers dementie.

Impact

Wij harmoniseren en versterken de manier waarop mensen met dementie en hun naasten gebruik kunnen maken van casemanagement.

Doelen (beoogde kortetermijneffecten):

- Het netwerk borgt een duidelijke route en regie rondom aanmeldingen voor casemanagement;
- Aanbevelingen uit de eindrapportage van het maatwerktraject van DNN zijn vertaald naar duurzame afspraken en werkwijzen;
- Casemanagement is beschikbaar vanaf de niet-pluifase en sluit goed aan bij overgangen van professionals, in ondersteuning en zorg ofwel in de keten.

“Doordat we elkaar kennen en korte lijnen hebben, kunnen we sneller schakelen en gezamenlijk optrekken. Dat voorkomt escalatie en geeft rust en duidelijkheid voor zowel de persoon met dementie als de naaste.”

Marjon de Jong, coördinator 't Bakkershuis (Sociaal Welzijn Op Maat)

Thema 5: Aandacht voor specifieke groepen

Dementie kan iedereen treffen. Tegelijkertijd zijn er groepen mensen met dementie die specifieke behoeften en vraagstukken hebben waar wij nog niet altijd voldoende op inspelen. Denk aan herkenning, aansluiten op hun behoeften, passende ondersteuning of doorverwijzing. Het gaat onder andere om mensen met een migratieachtergrond, jonge mensen, mensen met een verstandelijke beperking of GGZ-gerelateerde problematiek.

Als netwerk willen we inzetten op passende ondersteuning, herkenning en toegankelijkheid voor deze mensen, met aandacht voor cultuursensitiviteit en samenwerking in de keten. Vanuit ons netwerk willen wij gericht bijdragen aan bewustwording, toegankelijkheid en inclusie.

Impact

Mensen met dementie die behoren tot groepen met specifieke behoeften en vraagstukken ontvangen passende ondersteuning en zorg.

Doelen (beoogde kortetermijneffecten):

- Specifieke groepen ervaren herkenning en passende ondersteuning en zorg die aansluit bij hun leefwereld en behoeften;
- Professionals beschikken over kennis en vaardigheden om cultuursensitief en doelgroepgericht te werken;
- Er is sprake van structurele samenwerking in de keten gericht op inclusie en toegankelijkheid.

Thema 6: Een dementievriendelijke samenleving

Bij dit thema staat de maatschappelijke positie van mensen met dementie centraal. Als netwerk vinden wij het belangrijk dat mensen met dementie, ongeacht hun achtergrond, leeftijd of het stadium van de ziekte, volwaardig mee kunnen blijven doen in de samenleving.

Zoals ook bij thema 5 is vermeld, willen wij vanuit ons netwerk gericht bijdragen aan bewustwording, toegankelijkheid en inclusie. Wij zetten daarom in op een samenleving waarin iedereen met dementie zich welkom en begrepen voelt. Als netwerk stimuleren we initiatieven die bijdragen aan een omgeving waarin mensen met dementie zo zelfstandig mogelijk kunnen leven en blijven deelnemen aan het dagelijks leven.

Impact

Mensen met dementie kunnen blijven meedoen in de samenleving.

Doelen (beoogde kortetermijneffecten):

- Het netwerk omarmt het gedachtegoed dat past bij een dementievriendelijke samenleving;
- Inwoners herkennen dementie beter en weten beter hoe zij kunnen bijdragen aan een inclusieve benadering;
- De fysieke en sociale omgeving is beter toegankelijk en beter afgestemd op mensen met dementie.

Thema 7: Preventie voor en bij dementie

Gezonde leefstijl, sociale verbinding en vroegtijdige ondersteuning kunnen bijdragen aan het verkleinen van het risico op dementie of kan het ziekteverloop van dementie vertragen. Binnen het netwerk is er bewust voor gekozen om zowel bij te dragen aan preventie (risicoreductie voor het krijgen van dementie) als aan het vertragen van het ziekteproces. We hebben daarbij aandacht voor voorlichting en bewustwording bij inwoners, mensen met dementie, naasten en professionals.

Impact

Inwoners, mensen met dementie, naasten en professionals dragen bij aan het voorkomen van dementie of vertragen van het ziekteproces door een gezonde, activerende leefstijl en houding ten opzichte van ondersteuning.

Doelen (beoogde kortetermijneffecten):

- Er is verkend en een besluit genomen of het netwerk meedoet aan de publiekscampagne 'We zijn zelf het medicijn';
- Inwoners zijn zich meer bewust van het effect van leefstijl op het ontstaan en verloop van dementie;
- Preventie is structureel onderdeel van ondersteuning en begeleiding.

Thema 8: Het netwerk dementie

Een sterk netwerk is de basis voor samenwerking, afstemming en vernieuwing. Binnen dit thema werken we aan het verder ontwikkelen van het netwerk zelf. Dit is niet alleen essentieel om blijvend in te kunnen spelen op de veranderende vragen en behoeften van mensen met dementie en hun naasten. Het is tevens van belang, omdat ons netwerk zich in een nieuwe ontwikkelingsfase bevindt.

In 2025 hebben we namelijk de transitie gemaakt van drie netwerken naar één regionaal netwerk en hebben we nieuwe afspraken gemaakt ten aanzien van de besturing van en samenwerking in het netwerk. Dit nieuwe, stevige fundament zal de komende tijd aan de praktijk worden getoetst en dus vraagt dit tijd en aandacht voor evaluatie, aanscherping en doorontwikkeling. Daarbij kunnen we gebruikmaken van de kennis die aanwezig is bij

Dementie Netwerk Nederland en leren van andere netwerken dementie, zoals we ook in de transitiefase hebben gedaan.

Impact

Het netwerk is lerend, inclusief en toekomstgericht georganiseerd, met duidelijke rollen, gedeelde ambities, een representatieve vertegenwoordiging van het werkveld en actieve betrokkenheid van leden, zoals ook in de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd.

Doelen (beoogde kortetermijneffecten):

- De samenwerking binnen het netwerk is gebaseerd op heldere afspraken, gedeelde doelen en wederzijds vertrouwen;
- Het netwerk streeft naar een breed en duurzaam partnerschap én versterkt actief de samenwerking met partijen die nu nog niet deelnemen aan het netwerk en wel een belangrijke rol spelen in het leven van mensen met dementie;
- Het netwerk deelt kennis en ervaringen om zo bij te dragen aan vernieuwing en verbetering en maakt tevens gebruik van kennis en ervaringen van andere netwerken dementie;
- Er is een continue cyclus van reflectie, evaluatie en bijstelling op samenwerking, structuur en inhoudelijke doelen.

Hoofdstuk 6

Financiering

Het netwerk Dementie regio Utrecht ontvangt een jaarlijkse bijdrage van Zilveren Kruis. Deze bijdrage is bedoeld voor de coördinatie van het netwerk, informatiebijeenkomsten, de website en deskundigheidsbevordering van professionals (met name casemanagers dementie). Deze middelen worden beheerd door de kassier. Dit is een van de aangesloten VVT-organisaties. De taken en verantwoordelijkheden van de kassier zijn vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst van het netwerk. Deze samenwerkingsovereenkomst is voor deelnemende organisaties te vinden op de website.

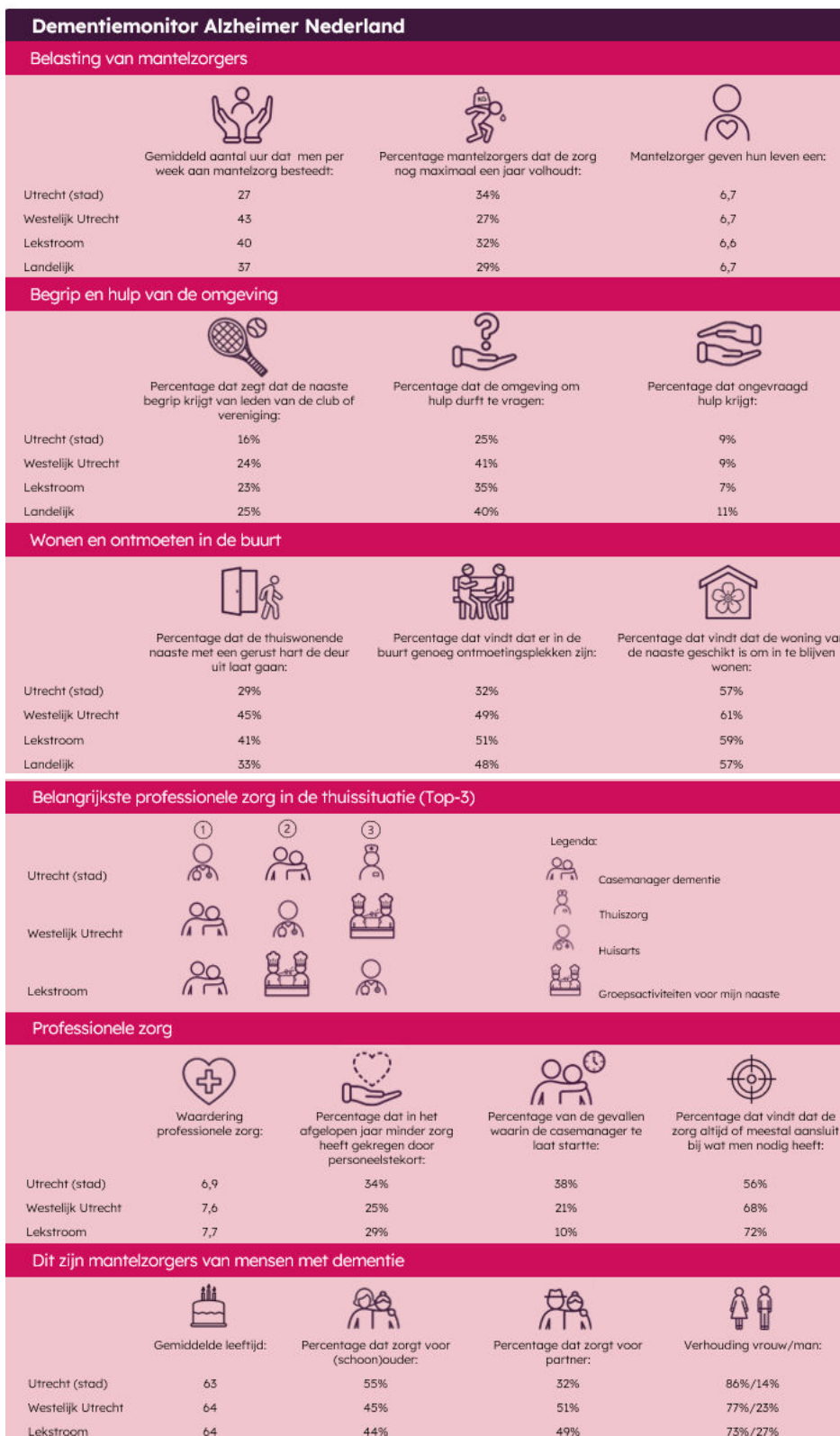
Jaarlijks wordt door de stuurgroep een begroting gemaakt op basis van de beschikbare middelen van Zilveren Kruis en de voorgenomen activiteiten. Deze middelen van Zilveren Kruis zijn met name bedoeld voor de netwerkcoördinatie. In aanvulling op deze middelen kan waar nodig op projectbasis financiering (bijvoorbeeld subsidies) worden gezocht voor de uitvoering van onderdelen in het Meerjarenprogramma en/of jaarplan.

Bijlagen

Bijlage 1

Dementiemonitor Alzheimer Nederland

Onderstaande infographic is afgeleid van de Dementiemonitor die door Alzheimer Nederland in samenwerking met het Nivel in 2024 is uitgevoerd. De uitkomsten van drie regionale onderzoeken zijn in dit overzicht gebundeld. In 2026 volgt een nieuw onderzoek.

Bijlage 2

Verander- en effectenkaart

Belang: meer kwaliteit van leven voor mensen met dementie en hun naasten	Thema	Impact	Beoogde doelen
	➔ 1 Naadloze ondersteuning, welzijn en zorg	Mensen met dementie en hun mantelzorgers ervaren ondersteuning en zorg die bij hen past en goed op elkaar aansluit.	• Er is regionaal inzicht in het bestaande aanbod en de aansluiting tussen ondersteuning, welzijn en zorg voor mensen met dementie en hun mantelzorgers; • Er zijn afspraken opgesteld over de samenwerking tussen de verschillende disciplines, diensten en organisaties in de keten ten aanzien van ondersteuning en zorg; • Het levenspad op de website wordt actief gebruikt en sluit aan bij de behoeften van mensen met dementie en verwijzers.
	➔ 2 Passende daginvulling	Mensen met dementie behouden zo lang mogelijk structuur en betekenisvolle invulling van hun dag, passend bij hun alledaagse leven, hun identiteit en hun mogelijkheden.	• Het netwerk deelt en benut de werkzame elementen uit bestaande projecten en trajecten, de partners in het netwerk gebruiken die om de mogelijkheden te vergroten. • Mensen met dementie kunnen deelnemen aan een passende mogelijkheden die aansluiten bij hun leven en hun gewoonten; zij worden gestimuleerd en hebben de mogelijkheid waar nodig ondersteuning in te zetten om zo lang mogelijk de activiteiten en gewoonten in het eigen leven te kunnen vervolgen. • Zinnvolle daginvulling draagt bij aan structuur, behoud van routines en sociale verbondenheid.
	➔ 3 Mantelzorg	Mantelzorgers voelen zich erkend, ondersteund en zijn beter in balans.	• Mantelzorgers ervaren meer erkenning en ondersteuning, passend bij hun situatie en draagkracht. • De balans tussen draaglast en draagkracht van mantelzorgers wordt versterkt door tijdige ondersteuning en respijtzorg.
	➔ 4 Casemanagement	Wij harmoniseren en versterken de manier waarop mensen met dementie en hun naasten gebruik kunnen maken van casemanagement.	• Het netwerk borgt een duidelijke route en regie rondom aanmeldingen voor casemanagement. • Aanbevelingen uit de eindrapportage van het maatwerktraject van DNN zijn vertaald naar duurzame afspraken en werkwijzen. • Casemanagement is beschikbaar vanaf de niet-pluifase en sluit goed aan bij overgangen van professionals, in ondersteuning en zorg ofwel in de keten.
	➔ 5 Aandacht voor specifieke groepen	Mensen met dementie die behoren tot groepen met specifieke behoeften en vraagstukken ontvangen passende ondersteuning en zorg.	• Specifieke groepen ervaren herkenning en passende ondersteuning en zorg die aansluit bij hun leefwereld en behoeften. • Professionals beschikken over kennis en vaardigheden om cultuursensitief en doelgroepgericht te werken. • Er is sprake van structurele samenwerking in de keten gericht op inclusie en toegankelijkheid.
	➔ 6 Een dementievriendelijke samenleving	Mensen met dementie kunnen blijven meedoen in de samenleving.	• Het netwerk omarmt het gedachtegoed dat past bij een dementievriendelijke samenleving. • Inwoners herkennen dementie beter en weten beter hoe zij kunnen bijdragen aan een inclusieve benadering. • De fysieke en sociale omgeving is beter toegankelijk en beter afgestemd op mensen met dementie.
	➔ 7 Preventie voor en bij dementie	Inwoners, mensen met dementie, naasten en professionals dragen bij aan het voorkomen van dementie of vertragen van het ziekteproces door een gezonde, activerende leefstijl en houding ten opzichte van ondersteuning.	• Er is verkend en een besluit genomen of het netwerk meedoet aan de publiekscampagne 'We zijn zelf het medicijn'. • Inwoners zijn zich meer bewust van het effect van leefstijl op het ontstaan en verloop van dementie. • Preventie is structureel onderdeel van ondersteuning en begeleiding;
	➔ 8 Het netwerk dementie	Het netwerk is lerend, inclusief en toekomstgericht georganiseerd, met duidelijke rollen, gedeelde ambities, een representatieve vertegenwoordiging van het werkveld en actieve betrokkenheid van leden.	• De samenwerking binnen het netwerk is gebaseerd op heldere afspraken, gedeelde doelen en wederzijds vertrouwen. • Het netwerk zorgt voor een breed en duurzaam partnerschap én versterkt actief de samenwerking met partijen die nu nog niet deelnemen aan het netwerk en wel een belangrijke rol spelen in het leven van mensen met dementie. • Het netwerk deelt kennis en ervaringen om zo bij te dragen aan vernieuwing en verbetering en maakt tevens gebruik van kennis en ervaringen van andere netwerken dementie. • Er is een continue cyclus van reflectie, evaluatie en bijstelling op samenwerking, structuur en inhoudelijke doelen.

Bijlage 3

Akkoordverklaring Alzheimer Nederland

[volgt]

Bijlage 4

Bronvermeldingen

Nationale Dementiestrategie 2026–2030 Actualisatie, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, januari 2026, beschikbaar via

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2026/01/29/nationale-dementiestrategie-2026-2030-actualisatie>.

Feiten en cijfers over dementie, Alzheimer Nederland, beschikbaar via

<https://www.alzheimer-nederland.nl/dementie/feiten-en-cijfers-over-dementie>

Wanneer ben ik mantelzorger?, Rijksoverheid, beschikbaar via

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/mantelzorg/vraag-en-antwoord/wanneer-ben-ik-mantelzorger>

Postcodekaart, Allecijfers.nl, 2024, beschikbaar via <https://allecijfers.nl/postcodekaart>

Dementiekaart, 2023, beschikbaar via <https://dementiekaart.nl/over-deze-website>

Zorgstandaard Dementie (2026). Principeakkoord versie 23 januari 2026: Samen werken aan ondersteuning en zorg op maat voor leven met dementie. Beschikbaar via: www.zorgstandaarddementie.nl

Veranderen met Impact!, Bellis van den Berg, Marieke van Dijk, Annemarije Gaasterland, Sanne van der Weegen, Vilans 2025, beschikbaar via

<https://www.vilans.nl/kennis/whitepaper-verander-effectenkaart>

Dementiemonitor 2024, Alzheimer Nederland in samenwerking met het Nivel, beschikbaar via <https://www.alzheimer-nederland.nl/belangenbehartiging/dementiemonitor>